

ENKWEST BETREFFENDE DE SOCIALE DIENST IN DE
NIJVERHEID ZOALS HIJ THANS IN BELGIE UITGEOEFEND WORDT
(Januari 1954)

V E R S L A G

opgemaakt door de Heren G. DEWAAY en G. LAMENS

INLEIDING.

Wij achten het overbodig in dit milieu de historiek van de Sociale Dienst in de Nijverheid in detail te schetsen. Ter inleiding van dit verslag bepalen wij er ons toe U te herinneren aan de bijzonderste mijlpalen van zijn bestaan.

- de eerste uitingen van Maatschappelijk Dienstbetoon ontpopten zich in Engeland tijdens de oorlog van 1914-18 en dit onder de drang van uitzonderlijke omstandigheden.

Beroep wordt gedaan op ongeschoold personeel, soms op medewerkers die zelfs geen professioneel verleden tellen, namelijk : gemobiliseerden, ongeschikten voor de aktieve dienst, vluchtelingen en vrouwen aller standen.

- Talrijke problemen worden aldus gesteld waarin hoofdzakelijke het menselijk element op 't voorplan treedt.
- Een nieuwe functie komt aldus tot stand namelijk : de nijverheids-assistente.

- Haar bedrijvigheid werpt rijke vruchten af. In Engeland groeit het aantal der nijverheidsassistenten, zij banen hun weg in Frankrijk en na het sluiten van de vrede, zal men ze niet alleen terug vinden in de bewapeningsfabrieken, zoals tot dan toe het geval was, doch eveneens in de meest verscheidene bedrijven.

Vrij lang duurt het alvorens wij deze sociale werksters in België aantreffen. Voor 1930 is hun aantal gering. De functies die zij uitoefenen schijnen erg doorgedreven op gebied der specialisatie. In de grote magazijnen bij voorbeeld hebben zij voor taak het personeel op te leiden.

- Talrijke Sociale diensten worden in ons land opgericht tijdens de tweede wereldoorlog eveneens onder de drang der omstandigheden. Zij bepalen hoofdzakelijk hun aktiviteit tot hulpverlening inzake ravitaillering in 't algemeen, aan de families van gevangenen en aan kinderen in 't bijzonder.
- Na de oorlog, stellen we zeer belangrijke wijzigingen vast in het domein der sociale verwezenlijkingen.

Achtereenvolgens komen tot stand : de maatschappelijke zekerheid, de bedrijfsraden, de comités voor Veiligheid en Hygiëne.

Nieuwe wetenschappelijke methodes worden voor een rationele aanwerving van het personeel aangewend, namelijk de psycho-techniek.

- Om de taak van de sociale dienst in de nijverheid nader te bepalen werden reeds talrijke enkwesten ingesteld : steeds stelde men vast dat deze vorm van Maatschappelijk Dienstbetoon geen vaste doctrine had en de meest verscheidene taken hem werden toegevoegd.
- Het schijnt niet van belang ontbloeit nogmaals te trachten deze taak van de Sociale Dienst in de nijverheid te bepalen en nader te omschrijven en in 't bijzonder na te gaan of de naoorlogse omwentelingen geen ernstige wijzigingen in de taak toegewezen aan de sociale dienst in de Nijverheid tot gevolg hebben gehad.

De vragenlijst werd aan 400 maatschappelijke assistenten toegezonden, 90 antwoorden zijn ons toegekomen. Het enkwest werd in drie hoofdstukken ingedeeld :

- 1) het arbeidsmilieu ;
- 2) de sociale dienst en zijn personeel ;
- 3) de Functie die werkelijk uitgeoefend wordt.

Wij stellen U dus voor opeenvolgend de verschillende gestelde vragen met de ons toegezonden antwoorden te commentarieren en zo mogelijk algemene besluiten te trekken.

A.- Het Arbeidsmilieu.

In zeven provinciën werd het enkwest doorgevoerd. Wij geven ze op volgens het aantal antwoorden dat zij ons lieten geworden :

Brabant	31
Henegouwen	13
Antwerpen	10
Luik	10
Oost Vlaanderen	6
West Vlaanderen	5
Namen	3

Voegen wij er aan toe dat 12 antwoorden ons toegezonden werden door bedrijven die over gans België verspreid zijn of die in verschillende provinciën afdelingen tellen.

Commentaar : Uit de provinciën Luxemburg en Limburg kwamen ons geen antwoorden toe. Indien dit tamelijk normaal is voor Luxemburg, spijt het ons in grote mate geen inlichtingen te hebben bekomen uit een streek waar de nijverheid jong is en de aangewende technische methodes uiterst modern. Het ware niet van belang ontbloeit na te kunnen gaan of de technische modernisering gepaard ging met een sterke vooruitgang in de uitbouw van het Maatschappelijk Dienstbetoon in het bedrijf.

De economische functie - altijd volgens de belangrijkheid :

industriële	62
administratieve	14
commerciële	12

bankwezen	3
verzekeringswezen	1
sociale	1

Noteren we dat 3 sociale diensten ingesteld zijn in bedrijven die tevens een industriële en een commerciële functie vervullen.

Commentaar : We stellen vast dat de overgrote meerderheid der M.A. die onze vragenlijst hebben beantwoord werkzaam zijn in de nijverheid (+ 55 %).

+ 20 % zijn werkzaam in de administratie

+ 20 % zijn werkzaam in commerciële uitbatingen.

Belangrijkheid van de bedrijven en van het personeel dat er tewerkgesteld werd.

van minder dan 500 personen	33	groeperen	11.665	werknemers
van 500 tot 1.000	"	13	"	8.792
van 1000 tot 2.000	"	21	"	27.682
van 2000 tot 5.000	"	5	"	13.968
van 5000 tot 10.000	"	6	"	47.699
meer dan 10.000	"	12	"	183.659

samen 90 bedrijven met 293.465 werknemers.

Commentaar : We stellen vast dat 38 % van de M.A. die deel namen aan dit enkwest in bedrijven tewerkgesteld zijn waar minder dan 500 personen werkzaam zijn. Graag hadden we hier de proportie opgegeven van vrouwelijke en mannelijke werknemers, van werklieden en bedienden. De ons toegezonden antwoorden hebben ons niet toegelaten deze tabel op te maken.

Voegen wij er aan toe dat 6 antwoorden ons toekwamen uit een zelfde bedrijf. Hiervan werd natuurlijk rekening gehouden bij het berekenen van het aantal tewerkgestelde arbeidskrachten.

Kenmerken van dit personeel.

In 16 bedrijven op 77 vinden we een belangrijke verhouding jongeren.
 29 op 74 eisen een grote beroepsbekwaamheid.
 52 op 66 tellen een zeer stabiel personeel.
 35 op 77 eisen bijzondere hygienische en veiligheidsvoorwaarden.
 31 bedrijven tellen personeel dat geheel aangesloten is bij de syndikale organisaties - 37 gedeeltelijk, 10 hebben geen syndikaal aktie.

Commentaar : Uit deze gegevens blijkt dat er geen verband bestaat tussen de kenmerken van het personeel en de oprichting van een Sociale Dienst.

+

+ +

B.- De Sociale Dienst en zijn personeel.

Hier gaan we over tot de tweede vragenreeks :

Data waarop de Sociale Diensten tot stand kwamen.

6	ontstonden	vóór	1930	
7	"	tussen	1930	en 1940
36	"	"	1940	en 1944
26	"	"	1944	en 1948
12	"	na	1948.	

3 antwoorden zonder bepaling van datum.

Noteren we terloops dat de Sociale Diensten die tot stand kwamen na 1948 zich voornamelijk terug vinden in de Administraties.

Commentaar : Deze gegevens bevestigen datgene wat we U voorhielden bij de inleiding. De oorlogsomstandigheden droegen er in ruime mate toe bij om sociale diensten in het leven te roepen of te ontwikkelen. Zelfs de naoorlogse periode schijnt eveneens hiertoe bijgedragen te hebben. Het ware bijzonder leerrijk geweest de redenen te kennen waarom in deze naoorlogse periode tamelijk veel sociale diensten tot stand kwamen.

Was het omdat de patroons zich rekenschap hebben gegeven van de noodzakelijkheid en de invloed van een sociale dienst in het bedrijf ?

Was het omdat het aanwerven van vreemde arbeidskrachten moest gepaard gaan met sociale werken ?

Was het om redenen van publicitaire aard ?

Was het louter uit financiële berekeningen ?

- Na 1948 zien we weinig sociale diensten ontstaan. Is dit toe te schrijven aan het oprichten van de bedrijfsraden ?

Gezag waaronder de Sociale Dienst staat.

- 64 hangen rechtstreeks van de patroon of van een directeur generaal af ;
- 21 van de Chef van het personeel, van de technische of administratieve directie ;
- 3 werken onder de controle van een paritaire delegatie ;
- 2 antwoorden zonder commentaar.

Commentaar : In 85 gevallen hangt de sociale dienst af van de patroon of zijn gevolmachtigde.

Mogen we hieruit besluiten dat het oprichten van de Sociale Dienst in het bedrijf een patronaal initiatief is. Kunnen we hieruit opmaken dat de Sociale Dienst in de meeste gevallen een paternalistisch karakter draagt ?

Beschouwt de patroon de sociale dienst als een technisch element van zijn bedrijf ?

Of moeten wij hieruit besluiten dat de syndicale organisaties

weinig of geen belang stellen in de sociale dienst en zijn beheer en
desaangaande geen bepaalde doctrine hebben ?

Het zou de moeite lonen, mijns inziens, een enkwest desaangaan-
de in te stellen.

Aantal gebezigde maatschappelijke assistenten.

33	bedrijven bezigen	1	M.A.
25	"	2	"
5	"	3	"
5	"	4	"
5	"	5	"
2	"	7	"
1	"	8	"
6	"	9	"
1	"	15	"
1	"	19	"
1	"	30	"
5	onvolledige antwoorden.		

Aldus komen we tot 283 M.A. werkzaam in deze bedrijven - 1 à
2 M.A. zijn werkzaam in 58 bedrijven op 90.

Is de Chef van de Sociale Dienst een M.A. ?

Ja in 46 bedrijven.
Neen in 34 bedrijven.
10 antwoorden zijn onvolledig.

In sommige gevallen is een verpleegster-bezoekster hoofd
van de Sociale Dienst.

Commentaar : Ik denk dat wij ons mogen verheugen vast te stellen
dat 46 bedrijven op 90 -'t zij 50 %- de leiding van hun sociale
dienst aan een M.A. hebben toevertrouwd. Aldus wordt in zekere ma-
te de mogelijkheid gegeven aan de M.A. een sociale dienst op gezon-
de basis 't zij op te richten, 't zij langzamerhand te reorganise-
ren en tevens blijk te geven van de waarde hunner vorming in deze
specialisatie.

Wie deelt de bevelen uit ?

- De patroon of de algemene directie in 39 gevallen.
- Het hoofd van het personeel of de administratieve directie in
31 gevallen.
- Paritaire beheercomités in 3 gevallen.
- In 7 gevallen staan we voor een uitzonderlijke toestand bv. in
een geval is het een sociaal inspecteur die de bevelen uit-
deelt.

Plaats van de M.A. in de hiërarchie :

37 zijn uitvoeringsagenten.
36 zijn kaderpersoneel.

10 zijn directiepersoneel.
7 onvolledige antwoorden.

Commentaar : Met genoegen menen wij te kunnen aanstippen dat de M.A. gewoonlijk gerangschikt worden onder het directie of kader personeel.

Zij schijnen gerangschikt in de categorie der uitvoeringsagenten als zij werkzaam zijn in een bedrijf waar meerdere M.A. tewerkgesteld zijn ofwel waar ze werkzaam zijn onder de leiding van een M.A. Hoofd van de Dienst, of van een Administratief-Directeur of Diensthoofd.

Ik meen dat wij hieruit mogen besluiten dat de plaats toegekend aan de M.A. blijk geeft van de waardering die men heeft voor zijn werk.

Met wie staat de M.A. gelijk in de onderneming ?

- 14 staan gelijk met de bediende ;
- 44 staan gelijk met zeer gekwalificeerde bediende of redacteur ;
- 28 staan gelijk met een diensthoofd ;
- 4 geven geen klaar antwoord.

Wordt de M.A. in haar taak geholpen en door wie ?

Zij wordt in 56 gevallen geholpen.
Zij werkt alleen in 32 gevallen.

- 20 worden geholpen door een bediende.
 - 1 is geholpen door 2 bedienden.
- 10 zijn geholpen door een secretaresse.
 - 1 is geholpen door een boekhouder.
 - 3 zijn geholpen door een verpleegster.
 - 9 zijn geholpen door een verpleegster en 1 secretaresse.
 - 1 is geholpen door een verpleegster en een familiale helpster.
- 2 zijn geholpen door 2 verpleegsters.
- 5 " " " 3 "
- 2 " " " 8 "
- 1 is geholpen door talrijke hulpkrachten.
- 1 " " " een monitor in lichamelijke opvoeding en 2 door snit- en confectie professoren.

2 onvoldoende antwoorden.

Commentaar : Uit deze gegevens blijkt dat de M.A. door een of meerdere personen in zijn taak wordt geholpen naargelang de belangrijkheid van zijn functie, niet altijd naargelang het aantal tewerkgestelde werknemers.

Op welke leeftijd werden de M.A. in de sociale dienst tewerk gesteld?

19 vóór 23 jaar
25 van 23 tot 25 jaar

- 7 -

18 van 25 tot 30 jaar
17 van 30 tot 35 jaar
9 na 35 jaar.

2 antwoorden geven de ouderdom niet op.

Commentaar : Het is verheugend :

- a) Vast te stellen dat de meeste M.A. tussen de 23 en de 35 jaar tewerkgesteld worden, dit is volgens ons heilzaam voor de functie die zij te vervullen hebben, voor de invloed die van hen moet uitgaan;
- b) vast te stellen dat ook nog mogelijkheden geboden worden aan M.A. die meer dan 35 jaar oud zijn.

Het spijt ons niet te hebben kunnen nagaan in welke bedrijven de jongere M.A. tewerkgesteld werden. Staan zij alleen als jongeren om hun taak te vervullen en de verantwoordelijkheden op te nemen of hebben zij meestal gelegenheid hun eerste stappen te doen in georganiseerde sociale diensten met ervaren leiders.

Welke moeilijkheden bij de aanpassing hebben de M.A. ondervonden ?

- aan hen zelf toe te schrijven :

49 hebben geen moeilijkheden ondervonden ;
39 hebben er wel ondervonden.

Volgende moeilijkheden werden aangestipt :

13 van administratieve aard ;
2 te wijten aan de verandering van specialisatie ;
9 onvoldoende schoolse voorbereiding ;
12 gebrek aan maturiteit ;
3 onvoldoende taalkennis.

Commentaar : 49 M.A. beweren geen moeilijkheden te hebben ondervonden. Meent U niet dat zij hierdoor bedoelen geen onoverkomelijke of zware moeilijkheden te hebben ondervonden ? Zij die beweren wel moeilijkheden te hebben, kunnen we in twee categorieën indelen, namelijk :

- 1) deze die administratieve moeilijkheden ondervonden (13 op 39) ;
- 2) deze die gebrek leiden aan maturiteit (10 op 39).

Zijn de administratieve moeilijkheden toe te schrijven aan een onvoldoende schoolse voorbereiding of aan gebrek aan aanpassingsvermogen ?

Hebben ze verband met de verkozen specialisatie ?

- afhandelbaar van het werksmilieu.

in 47 gevallen geen ;
in 38 gevallen wel ;
10 hadden af te rekenen met het wantrouwen en het onbegrip van het kaderpersoneel ;
12 wijten hun moeilijkheden toe aan de mentaliteit van het personeel ;

- 2 hebben zich aan een nieuw werksmilieu moeten aanpassen ;
- 3 beklagen zich over de ingewikkelde administratieve regels ;
- 2 beklagen zich over al te grote vrijheid en over de onverschilligheid van de patroon ;
- 11 beklagen zich over het onbegrip van de patroon.

Commentaar : Het wantrouwen en het onbegrip van het kaderpersoneel alsook de mentaliteit van het personeel schijnen de grootste moeilijkheden te zijn waarmede de M.A. dienen af te rekenen.

Dit probleem is mijns inziens eveneens een speciale studie waard.

Welke voordelen worden aan de M.A. toegekend om hun beroepsbekwaamheid te verbeteren ?

geen is het antwoord ons overgemaakt door 29 M.A. ;
58 antwoorden bevestigend - 19 hiervan laten opmerken dat de onkosten tot het verbeteren der beroepsbekwaamheid door de patroon ten laste genomen worden.

Commentaar : Hier stellen wij een verheugend verschijnsel vast. Inderdaad meer dan 50 % der M.A. die de vragenlijst hebben beantwoord genieten speciale voordelen om hun aanpassing te vergemakkelijken, hen aan te moedigen of hun beroepsbekwaamheid te verbeteren.

Hebt U moeilijkheden gekend, die uit de evolutie op technisch, economisch of sociaal plan voortspruiten ?

Neen in 54 gevallen.

Ja in 15 gevallen.

Geen antwoord in 21 gevallen.

Commentaar : Het ware buitengewoon interessant geweest, hadden we hier kunnen opgeven welke economische, sociale of technische evolutie invloed gehad hebben op de vorm en de taak van de sociale dienst. Heeft het ontstaan van de bedrijfsraden gevolgen gehad voor de Sociale Dienst ? Is de economische crisis die heerst in sommige bedrijven oorzaak van het verdwijnen of verkwijnen van de Sociale Dienst ?

Duur van uw bedrijvigheid in de sociale dienst.

12	tellen	minder	dan	2	jaar	
18	tellen	van	2	tot	4	jaar.
20	"	"	4	"	6	jaar.
10	"	"	6	"	8	jaar.
29	"	meer	dan	8	jaar.	

We noteren dat een M.A. sedert meer dan 25 jaar dusdanig tewerkgesteld is.

In welke specialisatie werden de M.A., die meewerkten aan dit onderzoek, gevormd ?

53 in de nijverheid.

- 25 in kinderbescherming en bijstand.
- 3 in volksopvoeding.
- 4 in arbeidsvraagstukken.
- 2 in ekonomaten.
- 1 in bibliotheek.
- 1 in sociale verzekeringen.
- 1 als sociaal raadgever.

We noteren dat in 37 gevallen -op 90- de specialisatie niet overeenstemt met de uitgeoefende functie. Is dit een argument om de meerwaardigheid van het diploma ?

+

+ +

Thans vatten we de derde en laatste vragenreeks aan.

C.- De Functie.

Welke zijn de werkzaamheden van de Sociale Dienst in het domein van de aanpassing der arbeiders aan hun taak ?

We hebben ze gerangschikt volgens hun belangrijkheid :

		<u>Regelmatige</u>	<u>Toevallige</u>
inlichtingsburelen	70	69	1
arbeidsongevallen	66	54	12
menselijke betrekkingen	64	47	17
bezoek aan de werkplaatsen	58	47	11
verplaatsingen	55	19	36
aanwerving	45	31	14
aanpassing v/h personeel aan de arbeid	40	22	18
beroepsziekten	39	31	8
beroepsopleiding	20	13	7
studie der arbeidstaken	18	6	12
beroepsselectie	17	9	8

Merken wij hierop dat het merendeel der S.A. inlichtingsburelen oprichten. Ze nemen in groten getalle essentiële taken waar, in het domein der aanpassing van het personeel aan zijn taak.

Nemen de M.A. deel in de vergaderingen der ondernemingsraden ?

Neen in 47 gevallen.

Ja in 34 gevallen.

18 nemen deel als patronale afgevaardigden.

16 als technische adviseurs.

4 hebben er stemrecht - 30 zijn raadgevende leden.

In 9 gevallen is er geen ondernemingsraad.

Commentaar : Ik meen dat hier de wens mag uitgedrukt worden dat

de M.A. deel zouden nemen aan de vergaderingen van de bedrijfsraden.
Nemen de M.A. deel aan de werkzaamheden der comités voor veiligheid en hygiëne ?

Neen in 28 gevallen.
 Ja in 61 gevallen.

17 als patronale afgevaardigden.
 44 als technische adviseurs.
 9 hebben stemrecht, 52 zijn raadgevers.

Commentaar : Hier ook moet de wens uitgedrukt worden dat de M.A. deel zouden nemen aan de vergaderingen van het Comité voor veiligheid en Hygiëne. Uitzonderingen zijn natuurlijk te voorzien voor deze die een loutere ondergeschikte betrekking waarnemen en werken onder de leiding van een M.A. Hoofd van de Dienst.

Worden als technisch adviseur nog andere verantwoordelijkheden opgelegd ?

Bij de directie der onderneming	23 ja	62 neen
Bij een diensthoofd	22 ja	63 neen
Bij een syndicale afvaardiging	14 ja	71 neen

Vijf antwoorden zijn onbegrijpelijk.

Wij zouden het ten zeerste prijs op stellen dat de rol gespeeld door de M.A. bij de syndicale afvaardiging nauw omschreven werd en dat iedereen zijn advies dienaangaande zou bekend maken.

Welke zijn de diensten en werken, in het kader uwer onderneming, waaraan de M.A. hun medewerking verlenen ?

	<u>Raadgevers</u>	<u>Directeurs</u>	<u>Uitvoerders</u>
Betzaal	20	31	8
Kantien	10	19	5
Bar	5	16	4
Economaat	2	14	4
Dispensarium	8	29	13
Rustlokaal	3	12	1
Bibliotheek	4	12	6
Leeszaal	2	4	2
Kinderkribbe	0	1	2
Mutualiteit	1	19	7
Hulpfonds	20	26	18
Allerlei cursussen	5	6	1
Jeugdgroepen	1	2	3
Sportgroepen	7	4	3
Sportterreinen	7	3	3
Vergaderzalen	0	3	3
Cinema	0	3	4
Andere opvoedende of ontspannende middelen	11	2	2
Uitstappen - verloven	9	10	5

Vacantietehuizen	9	8	9
Feesten	3	1	1
Verkoopschool	-	-	2
Ondernemingsblad	2	-	1
Kinderraadplegingen	1	1	-

Betrekkingen van de Sociale Dienst met de familie.

Alle bestudeerde S.D. hebben betrekkingen met de families der arbeiders en het blijkt dat in het merendeel der gevallen de S.D. zich naar de familie begeeft zo zijn diensten nodig zijn. Gelegenheden ontbreken niet.

We merken hier op dat de S.D. in twee gevallen er mee belast is de vreemde arbeiders en hun familie te ontvangen.

Betrekkingen met andere sociale diensten.

Hier eveneens stellen we vast dat de betrekkingen met andere sociale diensten of werken zeer uitgebreid zijn.

Alle sociale werken zijn terug te vinden in de antwoorden op de vragenlijsten.

+
+ +

Thans moeten wij de finantiële problemen aansnijden.

Beschikt de S.D. over een eigen begroting ?

Ja in 39 gevallen.
Nee in 48 gevallen.

Hier ontdekken wij een zeer zwak punt. Om inziens zou iedere S.D. over een eigen begroting moeten beschikken, al was het bij benadering.

Aan wie is het beheer der fondsen toevertrouwd ?

- aan het Hoofd van de Sociale Dienst 15 gevallen
- aan het Hoofd v/d Sociale Dienst en een administratieve verantwoordelijke 9 "
- aan de algemene directie of een andere autoriteit . 37 "

Hoe wordt het toezicht uitgeoefend ?

- door het Hoofd van de Sociale Dienst 5 gevallen
- door het Hoofd v/d Sociale Dienst en een administratieve verantwoordelijke 7 gevallen
- door de Algemene directie of een andere autoriteit. 49 gevallen

Is het beroepsgeheim gewaarborgd desniettegenstaande de contrôle ?

Ja in 53 gevallen
Nee in 19 gevallen.
18 hebben op deze vraag niet geantwoord.

Wij betreuren dat 18 personen op '90 niet gemeend hebben te moeten antwoorden op een dergelijke belangrijke vraag.

Komen de werkzaamheden overeen met de opvattingen van hen die ze uitoefenen ?

40 antwoorden ja
38 antwoorden neen
12 geven geen nadere verklaringen.

Welke zijn de uitgedrukte wensen ?

Ze zijn verscheiden en we noemen slechts dezen op die het meest werden uitgedrukt.

- oprichting of ontwikkeling van het persoonlijk contact met de arbeider ;
- ontwikkeling van een vertrouwelijk klimaat tussen de directie en de S.D. ;
- grotere samenwerking met de syndicaten ;
- te veel hulpverlening ;
- meer respect voor het beroepsgeheim ;
- te veel administratief werk ;
- noodzakelijkheid van een vast budget ;
- kunnen handelen in opvoedende en voorkomende zin
- de leiding van de S.D. toe vertrouwd aan de M.A.
- de syndicaten moesten hun mening uitdrukken ;
- zich richten naar de oprichting van een nationale S.D. om een de verspreiding der S.D. te ontsnappen.

ALGEMENE BESLUITEN

Het aantal antwoorden -90- dat wij ontvingen is te gering in verhouding met het aantal verzonden vragenlijsten (400) om werkelijk vaste algemene besluiten te kunnen trekken. Ook de wijze waarop sommige vragenlijsten werden ingevuld moeten ons aanzetten tot voorzichtigheid in de beoordelingen en in de conclusies.

Desniettegenstaande kunnen we vaststellen dat het enkwest maatschappelijke assistenten heeft bereikt die werkzaam zijn in 7 op de 9 provinciën van het land, die werkzaam zijn in altherhande bedrijven met een groot en een klein aantal werknemers, met allerhande functies en deze verspreiding laat ons toch toe sommige besluiten naarvoren te brengen.

In zijn geheel genomen meenen wij te mogen zeggen dat de Sociale Dienst in de nijverheid weinig verandering heeft ondergaan, steeds dient hij af te rekenen met de mentaliteit of het onbegrip van de werknemers of van de werkgevers.

De beroepsbekwaamheid van de Maatschappelijk assistenten schijn nergens in twijfel getrokken te worden en in de meeste gevallen - wij hebben er in de loop van het verslag op gewezen - werden zij opgenomen of gelijkgesteld in en met het kader-personeel. In vele

gevallen zelfs werd de leiding van de dienst hen opgedragen. Het feit dat zij in grote getalle opgenomen werden in Bedrijfsraden en Comités voor Veiligheid schijnt dit ook te bevestigen.

De vraag dient nochtans gesteld of de Scholen voor Maatschappelijk Dienstbetoon niet meer aandacht moeten besteden aan de Administratieve vorming van de Maatschappelijke assistenten.

Uit de uitgedrukte wensen blijkt dat de M.A. in 't algemeen genomen, een gezonde opvatting heeft over de Sociale Dienst in de Nijverheid en over zijn eigen taak al kunnen wij niet alle uitgedrukte wensen bijtreden.

De patroons alsook de syndicale organisaties schijnen geen bepaalde doctrine te hebben over de leiding, de werking, de plaats en de functie van de Sociale Dienst. De grootste verscheidenheid stelt men desaangaande vast. Daaraan zou mijn inziens moeten kunnen geholpen worden en ik druk de wens uit dat de drie betrokken partijen : werkgevers, werknemers en M.A. hun standpunt desaangaande zouden bepalen en toetsen en het aldus de M.A. mogelijk zouden maken zijn taak in de toekomst in een atmosfeer van orde en klaarheid te vervullen.
